

Zaslужki in oškodovanja

DAMIJAN TOPLAK

Z razpravami, ali naj gre družba Merfin, prek katere so (nekdanji) vodilni Merkurja izvajali menedžerski prevzem kranjskega podjetja, raje v prisilno poravnavo ali v stečaj, pa tudi, kdo je imel od propadlega prevzema Merkurja pravzaprav največje koristi, (p)ostaja pogled na žalostno Merkurjevo zgodbo vse bolj zmeden. Kot glavne zmagovalce celotne zgodbe bi nedvomno lahko šteli male delničarje Merkurja, ki so v času konjunkturo pred dobrimi tremi leti za vsako delnico prejeli 405 evrov. Nekatere vmes so "osmoljene" banke upnice in nekdanje vodstvo na čelu z Binetom Kordežem. Zanesljivo pa so največ izgubili kupci Merkurja, ki so se še pred kratkim sprehajali med napol praznimi trgovskimi policami, in pa seveda zaposleni, med katerimi so nekateri že izgubili zaposlitev, druge pa ta bridka izkušnja morda še čaka.

Nekdanji prvi mož Merkurja trdi, da je v njihovem primeru prišlo do prevzema na pobudo bankirjev in pa državnih družb, pri čemer je imel v mislih sklada Kapitalsko družbo in Slovensko odškodninsko družbo. In res sta omenjena sklada bogato zaslužila, ko je Tuš na dražbi premagal Mercator, nato pa svoj delež (pre)prodal Merkurjevim menedžerjem. Drži pa tudi, da so se takrat bankirji skorajda kopali v denarju in so ga morali posojati naprej ter plasirati v projekte, od katerih so si skupaj s svojimi lastniki obetali še višje dobičke, kot so jih imeli že dotlej. A ker v času Janševe vlade Bine Kordež pri desni politični opciji ni bil preveč priljubljen, si je s prevzemom morda kupoval tudi mir pred vmešavanjem politike v vodenje poslovnega sistema, ki je bil dotlej zgledno voden, najbrž pa je tako tudi ohranil svoj, takrat precej majav direktorski stolček.

Že laiki pa vedo povedati, da jih je čudilo, da je šel Merkur v menedžerski prevzem v času svojih enormnih investicij, ko so njihovi novi trgovski centri (tudi v tujini) rasli kot gobe po dežju. Vseeno pa ne gre spregledati sumljivo izplačanih dividend v okviru Merfina, pa tudi sumljivega prenosa določenih sredstev z Merkurja na HTC Dva in pa na Merfin. Toda ali je prišlo pri tem do kakšnih oškodovanj, bodo v prihodnosti prek kazenskih in odškodninskih tožb odgovore iskala za to pristojna sodišča. A ne le v primeru menedžerskega prevzema Merkurja, ampak tudi vsaj še v primerih Vegrada, SCT-ja, Primorja, CPM-ja, Pivovarne Laško, Istrabenza in številnih drugih. Še zlasti pa v primerih tistih družb, ki so bile prevzete še pred samo konjunkturo in jih zaradi njihove relativne majhnosti slovenska javnost danes praktično ne obravnava. Šele ko bodo vse te zadeve razčiščene in sankcionirane, pa bomo v Sloveniji lahko znova startali z očiščenih temeljev.